

Danuta Mastalska

Kazania o niepokalanym poczęciu NMP

Salvatoris Mater 7/2, 487-492

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wydział Duszpasterstwa Ogólnego Kurii Diecezjalnej w Tarnowie, aby uczcić 150 rocznicę ogłoszenia dogmatu o niepokalanym poczęciu NMP, wydał zbiór kazań maryjnych¹ opracowanych przez księży profesorów Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie, poświęconych Niepokalanej, w kolejnych ujęciach – biblijnym, dogmatycznym, liturgicznym, pobożnościowym i historycznym.

Pierwsza z pięciu części zbioru, opracowana przez ks. Michała Bednarza, stara się przybliżyć *Biblijny obraz Maryi* (s. 11-90). Autor zachwyca się wielkością Maryi, która dojrzewała w ciszy, Jej pięknem jako owocem działania w Niej Boga. Podkreśla znaczenie ciszy, w której Maryja usłyszała i przyjęła słowo Boga. Była to cisza pełna życia, w której można usłyszeć i Boga, i człowieka. Tej ciszy i milczenia potrzebowała prawda o wcieleniu. Maryja uczy nas ciszy i milczenia. Maryja była też pierwszą, w drodze do spełnienia się Bożego wyboru człowieka, by był „świętym i nieskalanym”. Jest Niepokalaną Dziewicą i Matką Boga; zaś powiedzieć o Maryi, że jest „pełna łaski” to właściwie powiedzieć o Niej wszystko.

Danuta Mastalska

Maryja jako Córa Syjonu jest reprezentantką i Matką całego narodu izraelskiego – jest Ona także Arką Przymierza, w której jest obecny Bóg. Jej droga - jako zachowującej i rozważającej słowo Boże - jest także naszą drogą. Ona uczy nas również wdzięczności wobec Boga, którą ujawnia zwłaszcza hymn *Magnificat*; uczy nas także troski, pochylania się nad Skarbem, który i nam został udzielony – nad Jezusem. Ewangelia mówi także o cierpieniu Maryi (autor rozważa wydarzenia ewangeliczne – ofiarowanie Jezusa w świątyni, zgubienie Go w Jerozolimie oraz obecność Maryi pod krzyżem). Maryja aż do Kalwarii uczyła się Bożego planu zbawienia. I jest wzorem dla tych, którzy szukają Jezusa. Jej cierpienie wiązało się też z opuszczeniem przez Jezusa Nazaretu i zatrwożeniem o Jego los, gdy nadchodziły niepokojące wieści o Nim. Mimo cierpienia wytrzymała przy Nim nawet na drodze krzyżowej i podczas męki. Bolesna Matka uczy nas szukania oparcia w Jej Synu podczas cierpienia.

Jest Matką Kościoła – o czym mówią szczególnie wydarzenia z Kani Galilejskiej i pod krzyżem: *Była w Kanie Galilejskiej, gdy uczniowie uwierzyli w Jezusa. Znajdowała się u stóp krzyża, gdy z przebitego serca*

Kazania o niepokalanym poczęciu NMP

SALVATORIS MATER
7(2005) nr 2, 487-492

¹ *Niepokalanie poczęta. Kazania maryjne*, red. W. PIOTROWSKI, „Rafał”, Kraków 2004, ss. 264.

Chrystusa rodził się Kościół. Tam właśnie Jezus ogłosił, że jest Ona Matką nas wszystkich... (s. 87). Każdy uczeń Jezusa ma Ją wziąć do siebie.

Autorem drugiej części zbioru kazań, zatytułowanej *Niepokalana Matka Jezusa* (s. 91-141) jest ks. Janusz Królikowski.

Przedstawia Maryję jako oddaną Bogu. Mówi o Jej gotowości na pełnienie woli Bożej i otwarciu się na Boże powołanie. Jednocześnie wskazuje na Maryję jako na wzór dla nas w dawaniu odpowiedzi na Boże powołanie. Jako wierna Bogu przez wiarę, Maryja wzrastała w wierze i do końca była wierna swojemu Synowi. Jest dla nas nauczycielką, Siostrą i towarzyszką na drodze naszej wiary. Została dotknięta mieczem boleści - autor nawiązuje do proroctwa Symeona i cierpienie Maryi pod krzyżem. Wskazuje, że obraz Maryi z sercem przebitym mieczem boleści nie daje prostej odpowiedzi na problem cierpienia, ale mówi coś istotnego – że ten, kto idzie za Jezusem, musi za nim iść również w cierpieniu. Uczy też współczucia dla cierpiących – tak otwiera się droga do błogosławieństwa.

Rozważając obraz Maryi jako Niepokalanej autor zastanawia się, co dzisiaj mówi nam ten dogmat. Wskazuje, że kontemplacja obrazu niepokalanej czystej i przejrzystej Maryi jest bardzo ważna w walce z nieczystością świata – możemy z niego wydobyć odnawiającą i umacniającą siłę, energię. Nazywa Maryję *patronką życia w pełni łaski*. Ona także ma udział w zwycięstwie Chrystusa nad złem, jako Jego Matka. Obraz Maryi, która miażdży głowę węża *to archetyp naszej sytuacji egzystencjalnej, a równocześnie „typ” misji, jaka wypływa z naszej wiary* (s. 116). My również jesteśmy wezwani do walki ze złem. Znak zwycięskiej Maryi budzi w nas nadzieję, że tak jak z Nią był w tej walce Chrystus, tak będzie i z nami. Jako pełna łaski jest dla nas obrazem tego, że i my mamy być odnowieni w Chrystusie. My również mamy się otwierać na znak łaski. Jest nam w tym pomocna kontemplacja obrazu Maryi, który do nas przemawia i inspiruje nas. Także biorąc pod uwagę starożytny temat *Ewa i Maryja*, autor zaznacza, że Maryja jako Matka nowego potomstwa – ludzi odkupionych – jest oparciem dla naszej nadziei. Niepokalana jest znakiem wyzwalającej nas w Chrystusie łaski Boga.

Maryja jest obecna we wspólnocie wiernych i obrazie Kościoła. Mamy żyć na Jej wzór, być Jej obrazem, przyjmując razem po macierzyńsku Jezusa i dając Jego Ciało, które otrzymaliśmy w darze jak Maryja, życie – tak jesteśmy Kościołem. Żyjąc na wzór Maryi Lud Boży będzie jak niewiasta apokaliptyczna obleczona w słońce – z księżycem pod stopami i koroną na głowie. Autor stara się również w prosty sposób wytłumaczyć, jak rozumieć wzięcie Maryi do nieba z ciałem i duszą. Podkreśla, że Maryja jest dla nas wzorem wędrowania do nieba i przyjęcia Bożego

powołania. Możemy mieć także nadzieję, że również i nas Bóg przyjmie w sposób integralny, jak i do jedności we wspólnocie Kościoła.

Trzecia część zbioru kazań (wygłoszonych na kolejnych nabożeństwach do Matki Bożej Nieustającej Pomocy), której autorem jest ks. Henryk Szmulewicz, nosi tytuł *Niepokalane Serce Maryi* (s. 143-184).

Autor poleca podejście do tajemnicy niepokalanego poczęcia w łączności z tajemnicą Bożego macierzyństwa NMP. W ten sposób będzie można lepiej zrozumieć miłość Boga do nas, objawioną w Maryi, i odpowiadać na nią w codziennym życiu. Maryja o niepokalanym Sercu jest jednocześnie naszą Matką i Królową, stąd też pomaga w nawróceniu serc, jak też prowadzi nas do nawrócenia i pokuty. Ks. Szmulewicz wyjaśnia również, że Serce Maryi to Serce naszej Siostry w wierze, od której i przy której mamy się uczyć szacunku do kobiet – siostr w Chrystusie. Ma Ona też być wychowawczynią naszych sumień do czystości i świętości. Ponadto, Serce Maryi to Serce Córki Boga Ojca. Jako wybrana i Niepokalana jest Maryja Umiłowaną Córka Boga Ojca. Gdyby nie była Jego Córka, nie mogłaby być naszą Matką, Królową i Siostrą. Ponieważ serce tej Córki Boga Ojca jest przepełnione miłością, jest Ona dla nas Matką Nieustającej Pomocy. Mamy wpatrywać się w Jej obraz, by żyć na Jej wzór w duchu posłuszeństwa dziełu Chrystusa. Na obliczu Maryi widzimy jednak smutek, który jest spowodowany naszymi grzechami. Niepokalana jest nam nieustannie gotowa pomagać, zwłaszcza w pokonywaniu zła w sobie i wokół nas. Człowiek na różny sposób doświadcza własnej kruchości, potrzebuje pomocy od Boga, w której Maryja pośredniczy. Wraz z Nią wierzymy, że Bóg jest wszechmocny i wraz z Nią uczymy się zawierzać Bożej wszechmocy – ale nie tylko wszechmocy, również sprawiedliwości. Bóg najlepiej zna wszystkie *ciemne doliny*, którymi przechodzimy w życiu, dlatego, za przykładem Maryi, mamy zawierzyć sprawiedliwemu Bogu. Od Jej serca uczymy się także czystości. Mamy uczyć się od Niej, jaka miłość podoba się Bogu. Z pomocą Maryi mamy się starać trwać przy Bogu. Jej serce wskazuje nam na konieczność całkowitego zawierzenia Bogu, całkowitego zawierzenia i poddania się planom Jego Opatrzności. Maryja przywołuje nas do robienia tego, co powie nam Jej Syn. Kościół pragnie Ją naśladować w całkowitym zawierzeniu Bogu. Ona ma być dla nas przykładem i przewodniczką tego zawierzenia w codziennej i szarej pracy.

Autorem kolejnej części zbioru, zatytułowanej *Z Maryją „od wiary do wiary”* (s. 185-216), jest ks. Stanisław Wszolek. Przedmiotem rozważań tej części są prawdy maryjne z prefacji o NMP.

Wpierw autor zatrzymuje się nad tajemnicą zwiastowania: Maryja, której anioł powiedział: *nie bój się!*, uczy nas zaufania prawdomównemu

Bogu, jest nauczycielką wiary. Jako Boża Rodzicielka jest pełna zdumienia i radości z narodzenia Pana. Jest to zdumienie i radość głębokiej wiary, w której Maryja nam przewodzi – aby i nasza radość była pełna. Z kolei jako ofiarująca Jezusa w świątyni jest wierna Bogu i Prawu. Składa Bogu w ofierze to, co ma najcenniejszego, jak też okazuje szacunek Prawu. Od Niej uczymy się dojrzałej wiary. Ale Maryja jest także Uczennicą Pańską, i z tego powodu jest szczęśliwa, błogosławiona, właśnie jako Uczennica Wcielonego Słowa, szukająca Jego woli i wypełniająca ją. Ona żyje „z wiary”, wyrzekając się zysku, splendoru i sławy, ogołocona z tego, co ziemskie. Jest to również cel naszego życia. Z kolei pod krzyżem Maryja jest milczącą Matką, która z Synem celebrowała swoją Paschę. Jej wiara była większa od cierpienia, dlatego potrafiła je obrócić na Bożą chwałę. Aby wytrwać w godzinach próby, mamy wpatrywać się w Maryję i przyzywać Ducha Świętego. Maryja przez wiarę pod krzyżem przeżyła nie tylko tajemnicę śmierci, ale i chwały, wywyższenia, gdyż nie zwątpiła w Boże obietnice. W godzinie próby mamy wpatrywać się w Maryję, jeśli jak Ona, stojąc pod krzyżem, ujrzymy Bożą chwałę, będzie to oznaczało naszą wiarę w zmartwychwstanie.

W rozważaniu obrazu Maryi jako Pośredniczki autor proponuje interesującą interpretację znanego obrazu Maryi trzymającej w ręku połamane strzały. Zwraca uwagę, że Maryja nie łamie strzał, ale już złamane unosi do góry – na znak tego, co Bóg przez Chrystusa uczynił dla grzesznego człowieka: złamał potęgę grzechu. Łaskawa Matka zachęca nas do przyjęcia łaskowości Boga, Jego zbawienia. Skuteczność Maryi Pośredniczki zasadza się na tym, że Maryja pragnie tego samego, co Syn, który jest zawsze po naszej stronie – Ona zawsze była i jest Mu posłuszna. Maryja jest także Matką świętej nadziei – jest nią ze względu na wielkość swej wiary na miarę wiary Abrahama. Autor zaznacza, że nadzieja jest szczytem osobistej wiary. Maryja uczy nas ufać Bogu nawet pod krzyżem. Ks. Wszolek nazywa także Maryję najwierniejszą słuchaczką Wcielonego Słowa, mistrzynią życia duchowego, nauczycielką wiary. Dlatego mamy się od Niej uczyć – zwłaszcza wiary, nadziei i miłości.

Kazania ostatniej części książki ks. Kazimierz Góral poświęcił *Sanktuarium Niepokalanej* (s. 217-264). Część ta stanowi przede wszystkim streszczenie i przypomnienie historii najważniejszych sanktuariów Niepokalanej w Europie, w Polsce i Ameryce.

Przypominając historię *Cudownego Medalika* autor opowiada o zjawieniach Niepokalanej Katarzynie Labouré i treść Jej przesłania. Tłumaczy teologiczną wymowę Medalika i zachęca do zwracania się do Maryi z wiarą, miłością, ufnością i skruchą. Mówi także o rzymskim sanktuarium Cudownego Medalika i opisuje historię nawrócenia Alfonsa

Ratisbonne, które – dzięki zjawieniu się mu Maryi – miało wpływ również na podniesienie w godności do rangi bazyliki świątyni, w której miało ono miejsce. Autor podkreśla tu znaczenie wiary i apostołstwa barona de Bussiere – do takiego właśnie zachęca słuchaczy. Z kolei wspominając okoliczności ogłoszenia dogmatu niepokalanego poczęcia NMP opowiada historię wzniesienia na placu Hiszpańskim w Rzymie pomnika dla upamiętnienia tego faktu. Pomnik ten wzywa przechodniów do naśladowania znajdującego się na cokole Ideału. Autor opowiada również o zjawieniach Bernadecie Niepokalanej i Jej przesłaniu – przypomnieniu o najwyższych wartościach i Bożym prawie, o pokorze, którą także winna wykazywać nauka wobec Bożej mądrości odkrywanej w wierze. Następnie opisuje *Polskie Lourdes* – Gietrzwałd. Niepokalana objawia się pastuszkom w szczególnie trudnym dla Ojczyzny położeniu. Przypomina o konieczności nawrócenia, pokuty, modlitwy i kultu Eucharystii. Także dziś warto zastanawiać się nad Jej przesłaniem z Gietrzwałdu. W przedstawianych przez autora sanktuariach nie zabrakło oczywiście Niepokalanowa. Mówi więc o obraniu przez św. Maksymiliana Niepokalanej za patronkę działań apostołskich; o Rycerstwie Niepokalanej, Niepokalanowie/Niepokalanowach, o roli kultu Niepokalanej, który kształtował polskiego ducha. Zachęca do uczenia się od Maksymiliana miłości do Niepokalanej.

Przywołuje również na pamięć historię kultu *Pani Jazłowieckiej*. Jego wspomnienie dotyczy wpiery postaci wielkiego apostoła czci dla Niepokalanej, o. Stanisława Papczyńskiego, założyciela Zakonu Marianów, właśnie pod patronatem Niepokalanej, krzewiciela nabożeństwa do Niej. Polskie pochodzenie ma także założone ku czci Niepokalanej przez ks. Hieronima Kajsiewicza, matkę Marcelinę Darowską i matkę Józefę Karską Zgromadzenie Sióstr Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. W ich kaplicy, w Jazłowcu, znajdował się słynący łaskami posąg Niepokalanej, który został przeniesiony do Szymanowa, gdyż Jazłowiec po wojnie znalazł się poza granicami naszego kraju. Ks. Góral wymienia jeszcze kilka sanktuariów diecezji tarnowskiej, związanych z Niepokalaną. Pierwszym z nich jest Pasierbiec, w którym znajduje się słynący łaskami obraz Niepokalanej Matki Pocieszenia – Tej, która swą bezgrzesznością zwycięża księcia ciemności i dlatego jest dla nas ideałem do naśladowania, nadzieją zwycięstwa, pocieszeniem w cierpieniu. Nabożeństwo do Niepokalanej rozwija się również w Porąbce Uszewskiej, gdzie zbudowano grootę z krzyżem i figurą na wzór figury Niepokalanej z Lourdes. Niepokalaną czci się także na Górze Parkowej w Krynicy – jest tam Jej statua na wysokim cokole. Dla upamiętnienia ogłoszenia dogmatu o niepokalanym poczęciu NMP stanęła również w Tarnowie

na pl. Katedralnym kolumna z Jej figurą. Wpatrując się w Niepokalaną mamy wzbudzać w sobie pragnienie świętości na Jej wzór.

Wreszcie, nieco uwagi poświęca autor także sanktuariom Niepokalanej w obu Amerykach. Wpierw wspomniane jest znane sanktuarium z Guadelupe, w którym czci się Niepokalaną, ogłoszoną decyzją Stolicy Apostolskiej Patronką obu Ameryk. Autor wspomina też *Niepokalana z aniołkami* – otaczaną czcią mozaikę na wzór obrazu Niepokalanej Murilla, która znajduje się w sanktuarium w Waszyngtonie. Oba sanktuaria przyczyniły się do jednoczenia wielu narodów. Niepokalana (zwłaszcza dla bogatego społeczeństwa Ameryki Północnej) przypomina o prawdziwych wartościach, pięknie i mądrości.

Kazania zamieszczone w książce zapewne były już gdzieś wygłaszane. Na pewno jednak będą przydatne dla duszpasterzy jako inspiracja do przygotowania kazań w innych okolicznościach. Zasługują też, aby sięgać po nie w medytacji. Szczególną ich wartość stanowi, tak bardzo potrzebne pobożności maryjnej, ukazywanie Maryi jako wzoru do naśladowania.